गाथिनो विश्वामित्रः।मित्रः। त्रिष्टुप्, ६-९ गायत्री।

मित्रो जनान्यातयति ब्रुवाणो मित्रो दाधार पृथिवीमुत द्याम्।

मित्रः कृष्टीरनिमिषाभि चष्टे मित्राय हव्यं घृतवज्जुहोत॥ ३.०५९.०१

ब्रुवाणः- उपदिशन्। मित्रः- स्नेहसम्पन्नः सूर्यः। ञिमिदा स्नेहने। यातयति- प्रेरयति। मित्रः। पृथिवीमुत द्याम्- द्यावापृथिव्यौ। दाधार- धारयति। मित्रः। कृष्टीः- प्रजाः। अनिमिषा- निमेषरहितदृष्ट्या। अभिचष्टे- पश्यति। मित्राय। घृतवत्- दीप्तिमत्। हव्यम्- ध्यानभावनादिहव्यम्। जुहोत- समर्पयत ॥१॥

प्र स मित्र मर्तो अस्तु प्रयस्वान्यस्त आदित्य शिक्षति व्रतेन।

न हन्यते न जीयते त्वोतो नैनमंहो अश्नोत्यन्तितो न दूरात्॥ ३.०५९.०२

मित्र- स्नेहसम्पन्न। आदित्य- सूर्य। यः। ते- तव। व्रतेन- धर्मेण। शिक्षति- स्वमेव शिक्षते। सः। मर्तः- मर्त्यः। प्रयस्वान्- अन्नवान्। अस्तु- भवतु। सः। त्वोतः- त्वद्रक्षितः। न। हन्यते- बाध्यते। न। जीयते- अभिभूयते। एनम्- इमम्। अंहः- पापम्। अन्तितः- अन्तिकात्। दूरात्। न। अश्नोति- व्याप्नोति ॥२॥

अनमीवास इळया मदन्तो मितज्ञवो वरिमन्ना पृथिव्याः।

आदित्यस्य व्रतमुपक्षियन्तो वयं मित्रस्य सुमतौ स्याम॥ ३.०५९.०३

अनमीवासः- अरोगाः। इळया- मन्त्रेण। मदन्तः- तुष्यन्तः। पृथिव्याः- भूम्याः। वरिमन्- श्रेष्ठे प्रदेशे। मितज्ञवः- मितजानुकाः। ध्यानेन प्रतिभानवन्तो वा। अभि प्रसंभ्यां जानुनोर्ज्ञुः। जानुरुरुजंघयोर्मध्यभागः। अथवा जायते इति जानुः। जनी प्रादुर्भावे। मितिर्मानम्। मनसा मानं

Dr. Rangaji

ध्यानम्। आदित्यस्य- सूर्यस्य। व्रतम्- धर्मे। उपक्षियन्तः- निवसन्तः। वयम्। मित्रस्य- सूर्यस्य। सुमतौ। स्याम- भवेम ॥३॥

अयं मित्रो नमस्यः सुशेवो राजा सुक्षत्रो अजनिष्ट वेधाः।

तस्य वयं सुमतौ यज्ञियस्यापि भद्रे सौमनसे स्याम॥ ३.०५९.०४

अयम्- एषः। मित्रः- सूर्यः। नमस्यः- वन्द्यः। सुशेवः- सुखकरः। राजा- स्वामी। सुक्षत्रः- शोभनक्षत्रियः। वेधाः- मेधावी। अजनिष्ट- जातः। तस्य। यज्ञस्य- पूज्यस्य। वयम्। सुमतौ- शोभनमत्याम्। अपि। सौमनसे- प्रीत्याम्। स्याम- भवेम ॥४॥

महाँ आदित्यो नमसोपसद्यो यातयज्जनो गृणते सुशेवः।

तस्मा एतत्पन्यतमाय जुष्टमग्नौ मित्राय हविरा जुहोत॥ ३.०५९.०५

महान्- महात्मा। आदित्यः- अखण्डप्रकृतिजः सूर्यः। नमसा- नमस्कारेण। उपसद्यः- उपास्यः। यातयज्जनः- जनप्रेरकः। सुशेवः- शोभनसुखः। गृणते- स्तूयते। तस्मै- अमुष्मै। पन्यतमाय- अतिशयेन स्तुत्याय। मित्राय- सूर्याय। एतत्- इदम्। जुष्टम्- प्रीतिकरम्। हविः- हव्यम्। आ जुहोत- समर्पयत ॥५॥

मित्रस्य चर्षणीधृतोऽवो देवस्य सानसि। द्युम्नं चित्रश्रवस्तमम्॥ ३.०५९.०६

मित्रस्य- स्नेहसम्पन्नस्य। चर्षणीधृतः- दर्शनधारकस्य। देवस्य- द्योतनशीलस्य सूर्यस्य। सानसि- सम्भजनशीलम्। अवः- रक्षणम्। चित्रश्रवस्तमम्- अतीन्द्रियश्रुतिमत्। द्युम्नम्- ज्योतिः ॥६॥

अभि यो महिना दिवं मित्रो बभूव सप्रथाः। अभि श्रवोभिः पृथिवीम्॥ ३.०५९.०७

यः। महिना- स्वमहिम्ना। मित्रः- सूर्यः। सप्रथाः- महायशाः। दिवम्- नभः। अभि बभूव- व्याप्नोति। पृथिवीम्- भूमिम्। श्रवोभिः- किरणैः। अभि- व्याप्नोति ॥७॥

मित्राय पञ्च येमिरे जना अभिष्टिशवसे। स देवान्विश्वान्बिभर्ति॥ ३.०५९.०८

Dr. Rangani

मित्राय- स्नेहसम्पन्नाय सूर्याय। अभिष्टिशवसे- व्याप्तबलाय। पञ्च जनाः- ब्राह्मणक्षत्रियवैश्यशूद्रनिषादाः। येमिरे- हवींष्युद्यच्छन्ति। सः- असौ। विश्वान्- सर्वान्। देवान्। बिभर्ति- धारयति ॥८॥

मित्रो देवेष्वायुषु जनाय वृक्तबर्हिषे। इषं इष्टव्रता अकः॥ ३.०५९.०९

देवेषु। आयुषु- मनुष्येषु। मित्रः- स्नेहसम्पन्नः। वृक्तबर्हिषे- यजमानाय। जनाय। इष्टव्रताः- कामितधर्मयुक्ताः। इषः- एषणाः। अकः- अकरोत् ॥९॥

Dr. Ranganji